

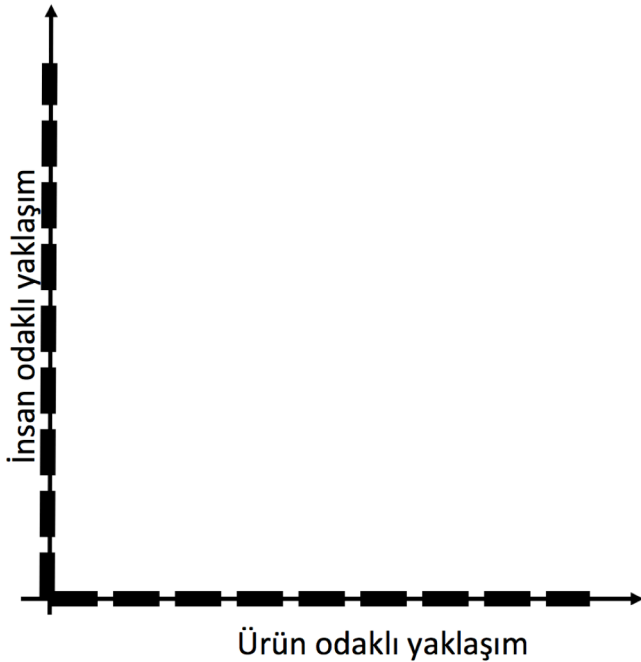
Yönetimsel Gözenek Modeli (Managerial Grid Model)

Şadi Evren ŞEKER

Model 1964 yılında Rober R. Blake ve Jane Mouton tarafından yayınlanan bir makale ile literatüre kazandırılmıştır (Blake ve Mouton, 1964).

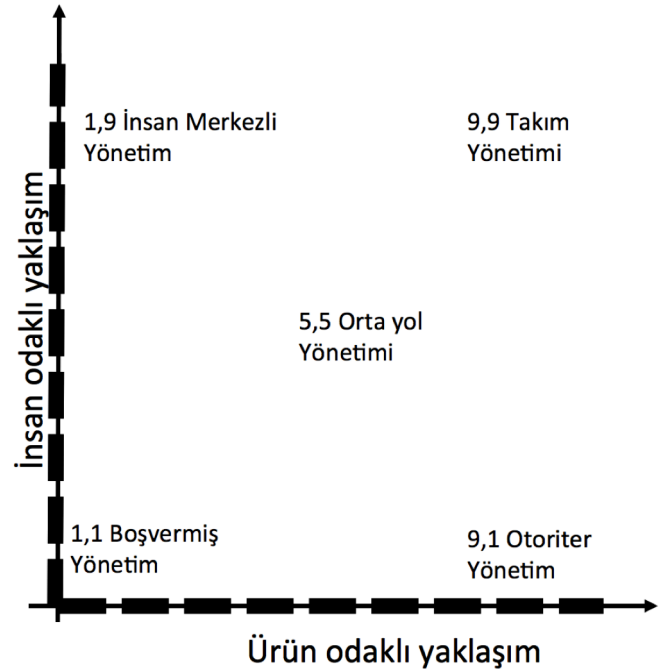
Model basitçe ürün /sonuç odaklı yöneticiler ve insan odaklı yöneticiler arasındaki farkı ortaya koymak için geliştirilmiştir. Bu anlamda McGregor tarafından literatüre kazandırılan Teori Y'ye yakın ve destekleyici mahiyette bir model olduğu söylenebilir.

Model basitçe iki boyutlu bir uzayda x ve y boyutlarının 1'den 9'a kadar sayılar atanması ile oluşturulmuştur. Bu durum aşağıdaki şekilde gösterilebilir:

Bu yaklaşımda dikey eksen insan odaklı yaklaşımı, yatay eksen ise ürün/sonuç odaklı yaklaşımı göstermektedir. Buna göre yaklaşımın temsil ettiği

alanlar 5 ana grup altında toplanabilir. Bu alanlar yine modelin grafiği üzerinde gösterilmiştir:

Şekilde görüldüğü üzere, yönetim yaklaşımları, insan ve ürün odaklı olmaya göre çeşitlilik göstermektedir. İki boyutta da düşük kalan yönetim için **boşvermiş yönetim (Impoverished management)** denilebilir çünkü herhangi bir kaygı bu yönetim tarafından gösterilmemektedir. Ürün odaklı yaklaşımın yüksek ancak insan değerinin düşük olduğu durumlarda ise yönetim şekli **otoriter yönetime (authority-compliance management)** kaymaktadır. Bunun tam tersi olarak insan odağının yüksek ancak ürün odağının düşük olduğu durumlar için **insan merkezli yönetim (country club management)** ismi verilebilir. Bu tarz yönetimler İngilizce isminde de geçtiği gibi iş yapmakta çok bir klup havasındadır. Her iki boyutta da yüksek yönetim kaygılarının güdülmesi ise **takım yönetimi (team management)** şeklinde geçer. Bu yönetim şeklinde kişiler arası karşılıklı güven vardır ve organizasyondaki herkes ortak bir amaç ve güven ve saygı üzerine kurulu bir ilişki içerisinde. İki boyuttaki kaygulara yine dengeli olduğu ama orta

Bu yazı için tavsiye edilen atf (APA şekli):

Şeker, S. E. (2014). "Teori X ve Teori Y", YBS Ansiklopedi, 1(1), 14 - 15